

Papucs konferencia

2018. augusztus 17. 14.00

helyszín: Szekeres József Rendezvényközpont
társrendező: Szegedi papucsért Alapítvány

„Szeged városának egyik világhírű különlegessége a papucs. Szegeden a török hódoltság alatt papucsosok is dolgoztak. Bizonyosra vehető, hogy a papucs viselet már e kortól elkezdődött és azóta is él, megszakítás nélkül. A XIX. sz. elején még nincs különálló papucsos ipar, ezt ma élő idős mesterek is tudják. A szegedi papucsosok emlékezete szerint, iparuk az 1850-es évek tájkán különül el a régi, nagy múltú csizmadia mesterségtől. Szeged városának a XIX. sz. -ban meginduló és az 1879. évi nagy árvíz után teljesedő kikövezésével indul meg a mesterség virágzása. Hiszen az előtt az utakat borító feneketlen sár miatt az asszonynépek is csizmában, bocskorban jártak. A szegényebb asszonynép tehát a színes és díszes papuccsal és a drágább kelmeiket helyettesítő, de a helyi hagyományokba illeszkedő festő ruhával (kék festő ruha) tartja fenn még mintegy fél évszázadon keresztül a szegedi népviselet jellegzetes formáit. Később az országos kiállítások és árumintavásárok, szegedi filléres vonatok és szabadtéri játékok közönsége is megismeri és megkedveli a különlegességgé, fogalommá váló szegedi papucsot.”
Idézet: Bálint Sándor Csongrád-megyei füzetek 12. szám – A szegedi papucs. Szeged 1955

Páratlanok címmel a legendás szegedi papucsról látható kiállítás a szegedi Móra Ferenc Múzeumban. A tárlaton kiderül, miért is voltak a lábbelik páratlanok, hogyan hordták őket, milyen szokások kapcsolódtak hozzájuk. Bemutatnak egy papucskészítő műhelyt is, a látogató menyecskék pedig maguk is papucsot és népi viseletet ölthetnek.

A címadás oka az, hogy az ikonikus szegedi papucsok páratlannak készültek: két ugyanolyan papucsot vásárolt meg a menyecske, majd hordás közben derült ki, melyikből lesz a bal lábas, melyikből a jobb lábas papucs. A tárlaton emellett számtalan érdekességre, szakmai titokra is fény derül a papucsok kapcsán. A szegedi papucsfajták közül a legrégebbi az alacsony sarkú, fekete bársonyfejú, zöld pettyekkel készített „törökpapucs”. A 20. század első felében divat volt,

hogy a papucst a vele együtt viselt ruha selyméből készítették, ez volt a „selyömpapucs”. A gyöngyökkel, flitterekkel díszített „pillangós papucs” pedig a bálba illett.

Az eljegyzéskor a gyűrű mellé piros, Tápén pedig fehér színű, bársonyfejű, hímzett „jegypapucst” adott ajándékba választottjának a vőlegény. A hímzett, piros bársony papucs az 1980-as évekig hozzátartozott az újmenyecskék lakodalmi öltözkéhez.

A szegedi papucshoz kapcsolódó legenda szerint amikor Hóbiárt basa a török hódítás idején elért Szegedre és meglátta a szegedi szép lányokat, rögtön el akarta csábítani őket. A lányok azonban nem adták könnyen magukat: szegedi papucsuk sarkával a történet szerint agyon verték a hódítani vágyó basát. Nem véletlen tehát, hogy a Summerfest alatt találkoznak egymással a magyar és a török papucskészítők, és a konferencia során a török néprajzosok érdekes előadást tartanak majd a papucs török történetéről. Reményeink szerint a szegedi papucs hamarosan a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékének következő eleme lesz.